

MUHU VALLAVOLIKOGU

Rahandusministeerium Transpordiamet

22.06.2023 nr 7-6/669

Muhu valla üldplaneeringu muutmise kavatsus

Vabariigi Valitsus lõpetas 11.05.2023. a korraldusega nr 129 Suure väina püsiühenduse ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu (edaspidi ka eriplaneering) ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH).

Riigi eriplaneeringu planeeringuala hõlmas osa Suurest väinast ning maa-alasid Muhu ja Lääneranna valdades. Muhu vallast olid planeeringualasse arvatud maa-alad Võiküla, Kuivastu, Mõega, Oina, Rässä, Tusti ja Võlla külade territooriumil. Planeeringuala suurus oli 9200 ha.

Riigi eriplaneeringu ja KSH koostamise eesmärk oli kavandada püsiühendus (sild või tunnel) üle Suure väina mandrilt Muhu saarele. Riigi eriplaneeringu tulemusel pidi valmima mereala ja maismaad hõlmav terviklik ruumilahendus püsiühenduse ja sellega funktsionaalselt koos toimivate ehitiste tarbeks. Planeering lõpetati, eelkõige põhjusel, et planeeringu koostamise korraldaja eelarves puudusid vahendid Suure väina püsiühenduse riigi eriplaneeringu koostamiseks. Samuti ei näinud Rahandusministeerium võimalust eraldada ettenähtavas tulevikus planeeringu koostamise korraldajale eelarvelisi vahendeid.

Saare maakonnaplaneeringus on määratletud Suure väina püsiühenduse rajamiseks trassikoridoride maismaa-osa põhimõttelised asukohad ning sätestatud nende maakasutustingimused. Lähtuvalt maakonnaplaneeringust on trassikoridorid ning nendega kaasnevad maakasutuse piirangud kantud ka Muhu valla üldplaneeringusse. Kuigi eriplaneeringu menetlus on lõpetatud jäävad kehtima planeeringutes püsiühenduse rajamiseks reserveeritud trassikoridorid koos nendest tulenevate kitsendustega.

Suure väina püsiühenduse puhul on tegemist riigi eriplaneeringu objektiga. Eriplaneeringu oluliseks etapiks on asukoha eelvaliku tegemine, mis on tänaseks tegemata ja seoses eriplaneeringu menetluse lõpetamisega on võimalik otsuse langemine lükkunud määramatusse kaugusesse.

Maakonnaplaneeringusse kanti võimalikud trassialternatiivid lähtuvalt varasemalt koostatud kavast¹ ning selle puhul ei ole läbitud vajalikke asukohavaliku menetlusetappe. Seega on hetkel tekkinud olukord, kus maakonnaplaneeringust lähtuvalt on seatud maa kasutamise osas määramatuks ajaks kitsendused, mis ei tugine nõuetekohasele menetlusele. Tänaseks lõpetatud eriplaneeringus küll arvestati 2011. aasta kavas valitud perspektiivsete trassikoridori

¹ „Sõitjate ja veoste üle Suure väina veo perspektiivse korraldamise kava“. WSP, 2011.

asukohaalternatiividega maismaal, kuid arvestati ka võimalusega, et protsessi käigus tehakse põhjendatud ettepanek täiendavate asukohaalternatiivide kaalumiseks. Kuna praegused trassialternatiivid on valitud ilma nõuetekohase asukohavaliku menetluseta ning juhul kui püsiühenduse rajamise teema peaks taas aktuaalseks muutuma ei pruugi ükski neist sellegipoolest valituks osutada, on põhjendamatu seada maaomanikele ulatuslikke maakasutuse kitsendusi.

Muhu valla üldplaneeringus reserveeriti sillatrassid esmakordselt Maanteeameti palvel (11.09.2006 kiri nr 11.3-2/1220-2). Reserveering seati tingimusel, et kuna üldplaneeringu kehtestamise ajaks ei olnud lõplikult otsustatud ühegi konkreetse variandi kasuks, siis peale seda, kui trassivalik selgub, oleks jäänud kehtivaks reserveering vaid valitud trassikoridoril. Üldplaneering kehtestati 2008. aastal. Tänapäevaks on sillatrassidest tulenevad kitsendused olnud maauksustel 15 aastat, mis on oluliselt kitsendanud maaomanikel oma vara vabalt kasutada, vähendanud kinnisvara väärtust ning takistanud maaomanikel pikaajalisemaid plaane teha. Täna, mil Vabariigi Valitsus on eriplaneeringu koostamise lõpetanud ning koalitsioonileppes kokku leppinud, et tagatakse parvlaeva- ja lennuühendused saartega vähemalt senisel tasemel ning analüüsitakse parandamise võimalusi ja lähiaastatel ei ole kavas Suure väina püsiühenduse eriplaneeringu koostamisega jätkata, on maa kasutuspiirangu säilitamine maakonnaplaneeringus ja Muhu valla üldplaneeringus põhjendamatu ning riivab maaomanike õigusi oma vara kasutada.

Lähtuvalt eelnevast soovib Muhu vald algatada üldplaneeringu teemaplaneeringu, millega lahendataks püsiühenduse tarbeks reserveeritud trassikoridoride teema ning tehtaks ettepanek ka Saare maakonnaplaneeringu muutmiseks.

Teemaplaneeringu tulemusel soovitakse muuta Muhu valla üldplaneeringu peatükki 6.7.6 Suure väina püsiühendus. Kavas on loobuda konkreetsete trassikoridoride reserveerimisest (nii seletuskirjas kui kaardil). Hetkel reserveeritud trassikoridoride aladel jääksid kehtima samad ehitus- ja kasutustingimused nagu ümbritsevatel aladel. Alale täiendavate tingimuste seadmist ei kavandata ning piirkonna arendus toimub üldiste maakasutustingimuste alusel. Juhul kui tulevikus peaks uuesti algatama riigi eriplaneeringu koostamisega, leitakse selle käigus sobivaim asukoht.

Teemaplaneeringuga soovime teha ka ettepaneku maakonnaplaneeringu muutmiseks järgmises ulatuses:

- 1) Peatükk 4.1.1 Maanteed – jätta peatükist välja püsiühendust puudutav osa. Eelkõige trassikoridoride maismaa-osa põhimõtteliste asukohtade määramine ning trasside ala kasutamise põhimõtted.
- 2) Eemaldada Saare maakonnaplaneeringu tehniliste võrgustike kaardilt püsiühenduse trassikoridorid.

Enne planeeringute muutmise menetluse algatamist palume Teie seisukohta Muhu valla üldplaneeringu ja Saare maakonnaplaneeringu muutmise kavatsuse osas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ain Saaremäel
volikogu esimees